

NOTARŲ ATLYGINIMO DYDŽIŲ (ĮKAINIŲ) NUSTATYMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Notarų atlyginimo dydžių (įkainių) nustatymo metodika (toliau – Metodika) nustato notarų atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas dydžių (įkainių) (toliau – įkainiai) nustatymo kriterijų taikymo, įkainių apskaičiavimo ir perskaičiavimo tvarką.

2. Metodikos tikslas – užtikrinti skaidrų, ekonomiškai pagrįstą, Lietuvos Respublikos notariato įstatyme įtvirtintais įkainių nustatymo kriterijais paremtą įkainių apskaičiavimą.

3. Metodikoje vartojamos sąvokos:

3.1. **Faktinis notaro atlygis** – notaro faktiškai gaunamos grynosios pajamos, apskaičiuojamos iš pajamų už notarinius veiksmus, sandorių projektus, konsultacijas ar technines paslaugas atėmus sąnaudas, kai pajamos viršija sąnaudas.

3.2. **Labai maža ar maža valstybės valdoma įmonė** – įmonė, kuri pagal Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymą priskiriama prie labai mažų ar mažų įmonių kategorijos ir yra valstybės valdoma.

3.3. **Notaro atlyginimo už notarinį veiksma, sandorio projektą, konsultaciją ar techninę paslaugą dydžio (įkainio) įvertis** (toliau – įkainio įvertis) – notaro atlyginimo už atliktą kiekvieną notarinį veiksma, parengtą sandorio projektą, suteiktą konsultaciją ar techninę paslaugą vidutinis dydis (įkainis), kuris apskaičiuojamas netaikant kryžminio subsidijavimo kriterijaus ir kuriuo remiantis nustatomas faktinis notaro atlyginimo už notarinį veiksma, sandorio projektą, konsultaciją ar techninę paslaugą dydis (įkainis).

3.4. **Notarinio veiksmo, sandorio projekto, konsultacijos ar techninės paslaugos faktinė marža** (toliau – faktinė marža) – grynujų pajamų, gaunamų už faktiškai atliktą notarinį veiksma, parengtą sandorio projektą, suteiktą konsultaciją ar techninę paslaugą, ir tų veiksmų sąnaudų santykis.

3.5. **Notarinio veiksmo, sandorio projekto, konsultacijos ar techninės paslaugos marža** (toliau – marža) – grynujų pajamų už vieną notarinį veiksma, sandorio projektą, konsultaciją ar techninę paslaugą ir to notarinio veiksmo, sandorio projekto, konsultacijos ar techninės paslaugos savikainos santykis, išreiškiamas procentais nuo apskaičiuotos notarinio veiksmo, sandorio projekto, konsultacijos ar techninės paslaugos savikainos.

3.6. **Notarinio veiksmo, sandorio projekto, konsultacijos ar techninės paslaugos savikaina** (toliau – savikaina) – sąnaudų, patiriamų atliekant notarinį veiksma, rengiant sandorio projektą, teikiant konsultaciją ar techninę paslaugą, visuma, išreiškiama pinigine verte. Notarinio veiksmo, sandorio projekto, konsultacijos ar techninės paslaugos savikaina apskaičiuojama sumuojant visas konkrečių veiksmų sąnaudas ir dalijant jas iš tų veiksmų skaičiaus.

3.7. **Notarinio veiksmo, sandorio projekto, konsultacijos ar techninės paslaugos sąnaudos** (toliau – sąnaudos) – notaro faktinės išlaidos, taip pat kitos išlaidos (medžiagoms, degalams, elektros energijai ir kt.), patiriamos atliekant notarinį veiksma, rengiant sandorio projektą, teikiant konsultaciją ar techninę paslaugą. Į notarinio veiksmo, sandorio projekto, konsultacijos ar techninės paslaugos sąnaudas įtraukiami privalomi sumokėti mokesčiai ir leidžiami atskaitymai, susiję su gautomis individualios veiklos pajamomis.

3.8. **Pajamos už notarinį veiksma, sandorio projektą, konsultaciją ar techninę paslaugą** (toliau – pajamos už notarinį veiksma) – notaro įplaukos, neįskaitant pridėtinės vertės mokesčio,

gaunamos už atliktą notarinį veiksmą, parengtą sandorio projektą, suteiktą konsultaciją ar techninę paslaugą.

II SKYRIUS ĮKAINIŲ NUSTATYMO KRITERIJAI

4. Įkainiai apskaičiuojami atsižvelgiant į Notariato įstatymo 19¹ nustatytus kriterijus:

4.1. tvirtinamo sandorio ar kito notarinio veiksmo, sandorio projekto, konsultacijos ar techninės paslaugos (toliau kartu – notariniai veiksmai) vertės kriterijų – tais atvejais, kai galima objektyviai nustatyti tvirtinamo notarinio veiksmo vertę, nustatomas procentinis įkainis, kuris skaičiuojamas nuo notarinio veiksmo vertės (toliau – procentinis įkainis). Kitais atvejais nustatomas sveikaisiais skaičiais išreikštas įkainis pinigine verte;

4.2. atliekamo notarinio veiksmo ar teikiamos paslaugos pobūdžio kriterijų – notarinių veiksmų būdingumą išskirtinai fiziniams asmenims, atliekantiems notarinius veiksmus, nesusijusius su fizinio asmens vykdoma komercine veikla (išskyrus notarinius veiksmus, sudarytus tarp sutuoktinių, artimų giminaičių), ir būtinumą įgyvendinant teisės aktų reikalavimus, kad notariniai veiksmai turi būti prieinami daugumai visuomenės narių. Tai tokie notariniai veiksmai, už kurių atlikimą nustatomi mažesni įkainiai, nei apskaičiuota jų vidutinė savikaina (toliau – socialiai reikšmingi notariniai veiksmai);

4.3. notaro ekonominio nepriklausomumo užtikrinimo kriterijų, kuriuo remiantis turi būti užtikrintas:

4.3.1. sąnaudų padengimas;

4.3.2. vidutinis notaro atlygis, kuris susideda iš:

4.3.2.1. pajamų, gautinų už notaro, kaip teisės profesionalo, darbą, atitinkančių Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo ir apygardų teismų teisėjų gaunamo neto metinio atlyginimo vidurkį (toliau – teisėjų atlyginimo vidurkis);

4.3.2.2. pajamų, gautinų už notaro biuro darbo organizavimą, atitinkančių labai mažų ir mažų valstybės valdomų įmonių vadovų gaunamos neto metinės algos (pastovioji dalis kartu su kintamąja dalimi) vidurkį (toliau – VVĮ vadovų darbo užmokesčio vidurkis);

4.3.2.3. papildomos profesinės veiklos rizikos kompensacijos, kurią sudaro 14 proc. Metodikos 4.3.2.1 ir 4.3.2.2 papunkčiuose nurodytų pajamų;

4.4. notaro privalomos profesinės veiklos ir civilinės atsakomybės rizikos kriterijų – kaip papildomos notarų sąnaudos įvertinama notarinių veiksmų atlikimo pasekmių ir žalos atsiradimo rizika, apskaičiuojama pagal šią formulę:

$$ca_{vid} = (\check{Z}_{vid} - I\check{S}M) * P$$

kai:

ca_{vid} – notaro profesinės veiklos ir civilinės atsakomybės rizikos kompensacija;

\check{Z}_{vid} – vidutinė galima žala;

P – tos žalos tikimybė, nustatoma kaip vidutinis bylų dėl žalos atlyginimo nagrinėjimo laikotarpis, išreikštas metais;

$I\check{S}M$ – notaro pagal notarų profesinės civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą gautina išmoka;

4.5. kryžminio subsidijavimo kriterijų – nuostoliai, kuriuos numatoma patirti dėl socialiai reikšmingų notarinių veiksmų, perkeliama pelningiems notariniams veiksams, kai faktinės pajamos viršija sąnaudas (toliau – pelningi notariniai veiksmai), kaip papildoma notarinio veiksmo sąnaudų dalis;

4.6. sąnaudų kriterijų – apskaičiuojant įkainius įvertinama notarinių veiksmų savikaina.

III SKYRIUS ĮKAINIŲ APSKAIČIAVIMAS

5. Įkainiai apskaičiuojami 2 etapais. 1-ajame etape nustatoma notarinių veiksmų savikaina ir vidutinis faktinis visų Lietuvos Respublikoje veiklą vykdančių notarų (toliau – visi notarami) atlygis už praėjusius kalendorinius metus, o 2-ajame etape, taikant maržą, nustatomi įkainiai.

6. 1-asis etapas vykdomas tokia tvarka:

6.1. Nustatomi atskirų notarinių veiksmų grupių, kurių sąrašą tvirtinta teisingumo ministras, notarinių veiksmų skaičius, šių grupių vidutinės pajamos už notarinius veiksmus pagal Metodikos 1 priede pateiktą algoritmą ir šių grupių vidutinės sąnaudos.

6.2. Nustatomi atskirų atliktų notarinių veiksmų, nurodytų notarinių veiksmų grupių sąrašė, skaičius, vidutinės pajamos už notarinį veiksmą ir vidutinės notarinio veiksmo sąnaudos. Vidutinės pajamos už vieną notarinį veiksmą apskaičiuojamos pagal Metodikos 2 priede pateikiamą algoritmą.

6.3. Kiekvieno notarinio veiksmo savikaina apskaičiuojama pagal Metodikos 3 priede pateiktą algoritmą:

6.3.1. Kiekvieno notaro darbo užmokesčio fondo sąnaudos (toliau – DUFs), patirtos vienam notariniam veiksmui atlikti, išskaidomos tokia tvarka:

6.3.1.1. DUFs paskirstomos pagal atskiras notarinių veiksmų grupes vadovaujantis teisingumo ministro tvirtinamoje apklausos dėl notaro ir notaro padėjėjo (-ų) patiriamų laiko sąnaudų atliekant notarinius veiksmus anketoje (toliau – Anketa) pateiktais laiko sąnaudų duomenimis.

6.3.1.2. Kiekvienai notarinių veiksmų grupei proporcingai pagal darbo laiko sąnaudas priskirta DUFs dalis atskiriems notariniams veiksmams paskirstoma proporcingai pagal tų notarinių veiksmų skaičių. Kiekvienam notariniam veiksmui atlikti tenkanti bendra DUFs dalis padalijama iš bendro tų notarinių veiksmų skaičiaus – gaunama notaro i darbo užmokesčio fondo dalis notarinio veiksmo j savikainoje – $duf_{i,g,j}$.

6.3.2. Bendrai visų notarų visos kitos patirtos sąnaudos išskiriamos į kintamąsias ir pastoviąsias sąnaudas. Prie kintamųjų sąnaudų priskiriamos tos, kurios kinta keičiantis notarinių veiksmų skaičiui, o prie pastoviųjų – tos, kurios nekinta keičiantis notarinių veiksmų skaičiui. Pastoviosioms sąnaudoms taip pat priskiriami ir notarų mokami mokesčiai.

6.3.3. Padalijus kiekvieno notaro patirtų kintamųjų ir pastoviųjų sąnaudų sumas iš bendro notarinių veiksmų skaičiaus apskaičiuojamos kintamųjų sąnaudų dalys nustatant notarinių veiksmų savikainą.

6.3.4. Kiekvieno notarinio veiksmo savikaina ir sąnaudos apskaičiuojamos pagal šias formules:

$$c_{i,g,j} = duf_{i,g,j} + k_{i,j} + ps_{i,j}$$

$$S_{i,g,j} = c_{i,g,j} \times q_{i,j}$$

kai:

$c_{i,g,j}$ – notarinio veiksmo j savikaina;

$duf_{i,g,j}$ – notaro i darbo užmokesčio fondo dalis notarinio veiksmo j savikainoje;

$k_{i,j}$ – notaro i kitų kintamųjų sąnaudų dalis notarinio veiksmo j savikainoje;

$ps_{i,j}$ – notaro i pastoviųjų sąnaudų dalis notarinio veiksmo j savikainoje;

$S_{i,g,j}$ – notarinio veiksmo ar notarinių veiksmų grupės sąnaudos;

$q_{i,j}$ – notaro i notarinių veiksmų j skaičius.

6.4. Kiekvieno notarinio veiksmo ar notarinių veiksmų grupės faktinė marža nustatoma pagal šią formulę:

$$\mu_{i,g,j} = (I_{i,g,j} - S_{i,g,j}) / S_{i,g,j} \times 100$$

kai:

$\mu_{i,g,j}$ – faktinė marža;

$I_{i,g,j}$ – pajamos už notarinį veiksma ar notarinių veiksmų grupės pajamos už notarinius veiksmus;

$S_{i,g,j}$ – notarinio veiksmo ar notarinių veiksmų grupės sąnaudos.

6.5. Nustatomas kiekvieno notarinio veiksmo vidutinis įkainio įvertis pagal Metodikos 3 priede pateiktą algoritmą ir šią formulę:

$$p_{i,g,j} = S_{i,g,j} \times (1 + \mu_{i,g,j})$$

kai:

$p_{i,g,j}$ – notarinio veiksmo vidutinis įkainio įvertis;

$S_{i,g,j}$ – notarinio veiksmo sąnaudos;

$\mu_{i,g,j}$ – faktinė marža.

6.6. Kryžminio subsidijavimo kriterijus taikomas tokia tvarka:

6.6.1. Apskaičiuojant pajamas už atskirus notarinius veiksmus, notarinių veiksmų grupių pajamas už notarinius veiksmus ir faktines maržas pagal Metodikos 6.4 papunktyje pateiktą formulę nustatomos pelningos notarinių veiksmų grupės, kai faktinės pajamos viršija sąnaudas, bei nuostolingos notarinių veiksmų grupės, kai sąnaudos viršija faktines pajamas, ir pelningi notariniai veiksmai bei nuostolingi notariniai veiksmai, kai sąnaudos viršija faktines pajamas (toliau – nuostolingi veiksmai).

6.6.2. Nuostolingų notarinių veiksmų nuostoliai perkeliama pelningiems notariniams veiksams notarinių veiksmų grupėje, o visos notarinės veiksmų grupės nuostoliai paskirstomi pelningiems notariniams veiksams pagal pelningų notarinių veiksmų sąnaudų proporcijas ir pridedama kaip papildoma notarinių veiksmų sąnaudų dalis savikainoje pagal Metodikos 4 priede pateiktą loginę schemą.

6.7. Faktinis kiekvieno notaro atlygis apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$\pi_i = I_i - S_i = \sum_{j=1}^K (p_{ij} \times q_{ij}) - \sum_{g=1}^M \left(\sum_{j=1}^{K^g} duf_{i,g,j} + k_{i,g,j} + ps_{i,g,j} \right) \times q_{i,g}$$

kai:

π_i – faktinis notaro i atlygis;

I_i – pajamos už notarinius veiksmus;

S_i – sąnaudos;

p_{ij} – notaro i notarinio veiksmo j įkainio įvertis;

q_{ij} – notaro i notarinių veiksmų j skaičius;

$q_{i,g}$ – notaro i notarinių veiksmų grupės g notarinių veiksmų skaičius;

$duf_{i,g}$ – notaro i notarinių veiksmų grupės g darbo užmokesčio fondo dalis savikainoje;

k_i – notaro i kitų kintamųjų sąnaudų dalis savikainoje;

ps_i – notaro i pastoviųjų sąnaudų dalis savikainoje.

6.8. Vidutinis faktinis visų notarų atlygis apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$A_{vid} = \frac{\sum_{i=1}^N \pi_i}{N}$$

kai:

A_{vid} – vidutinis faktinis visų notarų atlygis;

π_i – faktinis notaro i atlygis;

N – notarų skaičius.

7. 2-ajame įkainių nustatymo etape:

7.1. nustatoma marža pagal šią formulę:

$$\mu_{i,g,j}^p = VNA/S_{i,g,j} \times 100$$

kai:

$\mu_{i,g,j}^p$ – marža;

VNA – vidutinis notaro atlygis;

$S_{i,g,j}$ – notarinio veiksmo ar notarinių veiksmų grupės sąnaudos.

7.2. Marža turi užtikrinti Metodikos 4.3.2 papunktyje nurodytą vidutinį notaro atlygį, kuris apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$VNA = ta_{vid} + va_{vid} + pr + ca_{vid}$$

kai:

VNA – vidutinis notaro atlygis;

ta_{vid} – teisėjų atlyginimo vidurkis;

va_{vid} – VVI vadovų darbo užmokesčio vidurkis;

pr – papildomos profesinės veiklos rizikos kompensacija;

ca_{vid} – notaro profesinės veiklos ir civilinės atsakomybės rizikos kompensacija;

7.3. apskaičiuojami nauji įkainiai pagal nustatytą maržą.

8. Į įkainį įtraukiamos sąnaudos papildomų veiksmų, būtinų atliekant notarinį veiksmą, t. y. notarinio dokumento projekto parengimą, privalomų pagal teisės aktus duomenų perdavimą valstybės registrams, surinktų lėšų registrų tvarkytojui administravimą, atliekamų notarinių veiksmų prasmės ir pasekmių išaiškinimą asmenims, kurie kreipiasi dėl notarinių veiksmų atlikimo.

9. Nustatomi procentiniai įkainiai arba įkainiai, išreikšti sveikaisiais skaičiais. Nustatant procentinius įkainius kartu nustatomas minimalus ir maksimalus įkainių dydis.

10. Naujų notarinių veiksmų įkainiai nustatomi tokia tvarka:

10.1. Notarinis veiksmas priskiriamas vienai iš notarinių veiksmų grupių.

10.2. Taikomas Metodikos 4.1 papunktyje nurodytas kriterijus.

10.3. Taikomas Metodikos 4.2 papunktyje nurodytas kriterijus. Už socialiai reikšmingų notarinių veiksmų atlikimą nustatomas vidutinis notarinių veiksmų grupės, kuriai priskiriamas notarinis veiksmas, nuostolingų notarinių veiksmų įkainis ir Metodikos 6.6.2 papunkčio nustatyta tvarka taikomas Metodikos 4.5 papunktyje nurodytas kriterijus. Už kitų notarinių veiksmų atlikimą nustatomas vidutinis notarinių veiksmų grupės, kuriai yra priskiriamas notarinis veiksmas, įkainis.

11. Atleidimo nuo notaro atlyginimo mokėjimo atvejai nustatomi atsižvelgiant į:

11.1. asmenų grupių socialinę ir turtinę padėtį;

11.2. socialinės politikos tikslus ir (ar) viešojo intereso įgyvendinimą.

IV SKYRIUS ĮKAINIŲ PERSKAIČIAVIMAS

12. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija kiekvienais kalendoriniais metais iki spalio 1 d.:

12.1. perskaičiuoja Metodikos 4.3.2 papunktyje nurodytą vidutinį notaro atlygį, įvertindama Lietuvos notarų rūmų duomenis apie notarų pagal notarų profesinės civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą gautinas išmokas, vidutinę galimą žalą bei jos tikimybę ir praėjusių kalendorinių metų statistinius duomenis apie teisėjų atlyginimo vidurkį, VVI vadovų darbo užmokesčio vidurkį arba ateinančių kalendorinių metų prognozuojamo teisėjų atlyginimo vidurkį, VVI vadovų darbo užmokesčio vidurkį, jeigu teisėjų atlyginimą ir (ar) valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčių reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka numatomi teisėjų atlyginimo ir (ar) valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio pasikeitimai;

12.2. apskaičiuoja Metodikos III skyriaus nustatyta tvarka visų notarų gaunamą vidutinį faktinį atlygį;

12.3. įvertina, ar Metodikos 12.2 papunktyje nurodytas naujai apskaičiuotas faktinis notaro atlygis atitinka Metodikos 12.1 papunktyje nurodytą apskaičiuotą naują vidutinį notaro atlygį:

12.3.1. jeigu 2 kalendorinius metus iš eilės nustatomas daugiau kaip 20 proc. neigiamas skirtumas tarp notaro gaunamo vidutinio faktinio atlygio ir naujai apskaičiuoto vidutinio notaro atlygio, Metodikos III skyriaus nustatyta tvarka perskaičiuoja maržą;

12.3.2. jeigu 2 kalendorinius metus iš eilės nustatomas daugiau kaip 20 proc. teigiamas skirtumas tarp notaro gaunamo vidutinio faktinio atlygio ir naujai apskaičiuoto vidutinio notaro atlygio, įvertina vidutinį visų notarų gaunamą faktinį atlygį pagal savivaldybes. Nustačius tolygų vidutinio notarų gaunamo faktinio atlygio didėjimą šalies mastu, Metodikos III skyriaus nustatyta tvarka perskaičiuoja maržą. Jeigu šio papunkčio nustatyta tvarka marža nenustatoma, sprendžiama dėl notarų skaičiaus atskirose savivaldybėse, vadovaujantis teisingumo ministro tvirtinama notarų skaičiaus, jų buveinių ir veiklos teritorijos nustatymo metodika;

12.4. pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei siūlymus dėl įkainių perskaičiavimo.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Teisingumo ministerija ne rečiau kaip kas 3 metus arba ne vėliau kaip per vienus metus nuo įkainio už naujo notarinio veiksmo atlikimą nustatymo dienos kiekvienam notarui elektroniniu paštu išsiunčia Anketą. Notarai ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo Anketos gavimo dienos privalo ją užpildyti ir pateikti nurodydami vidutinę bendrą savo ir padėjėjų darbo laiko dalį, išreikštą procentais, skiriamą konkrečioms notarinėms veiksmams atlikti pagal notarinių veiksmų grupes.
